

Protocol thuiszitters regio Langstraat, Heusden, Altena

Versie juni 2020

Inleiding

De vier gemeenten (Loon op Zand, Waalwijk, Heusden en Altena) en de twee samenwerkingsverbanden passend onderwijs (SWV PO LHA en SWV VO De Langstraat) verbinden zich via het 'thuiszittersprotocol' aan de ambitie (het 'waarom') dat in de regio geen enkel kind langer dan drie maanden thuiszit zonder een passend aanbod van onderwijs en/of zorg. Een sluitende aanpak (het 'wat') begint bij het centraal stellen van het kind. Steeds moeten oplossingen worden gezocht vanuit het recht van het kind op een passend (onderwijs en zorg) aanbod. Ouders, en waar mogelijk het kind zelf, worden vanaf het begin betrokken bij het realiseren hiervan.

Om dit protocol op te stellen is dankbaar gebruik gemaakt van goede voorbeelden van protocollen uit Tilburg¹ en de regio West-Brabant². Met deze voorbeelden hebben SWV PO LHA en SWV VO De Langstraat het bestaande protocol herschreven op basis van de eigen situatie. Allereerst zal in hoofdstuk 1 worden ingegaan op de wet- en regelgeving. Hoofdstuk 2 bevat de doelstelling die nagestreefd wordt. In hoofdstuk 3 wordt een praktische handreiking/ stappenplan gepresenteerd dat op casusniveau ingezet dient te worden. In hoofdstuk 4 wordt een leidraad gegeven voor uitzonderlijke situaties. En tot slot beschrijven we in hoofdstuk 5 de taken en verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen.

1 Wet- en regelgeving

Recht op onderwijs	Keuzevrijheid ouders/kinderen voor school van voorkeur en recht tot aanmelding. Zorgplicht ligt bij school van aanmelding/inschrijving.
Leerplicht	Voor de ouder: inschrijfplicht van kind bij een school (hetzij bekostigd, niet-bekostigd, of in het buitenland). Kind wordt hiermee leerling. Voor de leerling: (regelmatige) schoolbezoekplicht met deelnameplicht aan (gereguleerde) onderwijsactiviteiten.

Kinderen van 5 tot 16 jaar zijn leerplichtig. Zij moeten naar school. Zo kunnen zij zich voorbereiden op de maatschappij en de arbeidsmarkt. Jongeren die na hun 16e nog geen startkwalificatie hebben, moeten tot hun 18e onderwijs volgen³. Een startkwalificatie is een diploma vwo, havo of mbo (niveau 2 of hoger). De wetgever heeft sinds de totstandkoming van de Leerplichtwet (1969 LPW) in toenemende mate gestreefd naar binding van leerlingen aan een school en het beperken van het geven van onderwijs op een andere locatie dan de school.

¹ Thuiszitterspact primair onderwijs Tilburg en gemeente Tilburg, 2017.

² Uitwerking thuiszitterspact, 2019.

³ Niet alle leerlingen zijn in staat een startkwalificatie te halen. Dit geldt bijvoorbeeld voor leerlingen van het praktijkonderwijs of leerlingen met uitstroomprofiel arbeid of dagbesteding.

Schoolbesturen hebben met de invoering van passend onderwijs zorgplicht gekregen. Scholen hebben de verantwoordelijkheid om alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een passend aanbod te bieden. Dit geldt voor zowel leerlingen die al op school zitten, als voor aangemelde leerlingen die nog niet op de betreffende school zitten. Wanneer de school zelf geen passend aanbod kan realiseren, zoekt ze in overleg met de ouders een passend en beschikbaar aanbod op een andere school (regulier of speciaal). Zorgplicht houdt mede in dat een school een leerling pas mag uitschrijven als er ander passend aanbod beschikbaar is.

Ontheffing van deze inschrijf- en schoolbezoekplicht is in bepaalde omstandigheden mogelijk. De (Varia)wet biedt mogelijkheden voor leerlingen om (tijdelijk) onderwijs te volgen op een andere locatie of tijdelijk een aangepast rooster te volgen. De school kan dit bij de onderwijsinspectie aanvragen. Bij overwegende bedenkingen tegen de richting, schoolbezoek in het buitenland of op lichamelijke/psychische gronden is ontheffing van de inschrijfplicht op een school/instelling in Nederland mogelijk. Ouders vragen vrijstelling of ontheffing van leerplicht aan bij de leerplichtambtenaar van de woongemeente. De leerplichtambtenaar betreft een onafhankelijk arts bij de beoordeling van dit verzoek en vraagt advies aan het samenwerkingsverband.

Voor een uitgebreide beschrijving van de leerplichtwet verwijzen we naar bijlage 1.

2 Doelstelling

Alle betrokken instanties (scholen en schoolbesturen, het samenwerkingsverband, leerplichtambtenaren en de gemeenten) streven met het thuiszittersprotocol na om met preventief beleid thuiszitten te voorkomen.

Toch kan het voorkomen dat een leerling (tijdelijk) thuis komt te zitten. Alle betrokken partijen hebben de volgende doelen:

Preventief:

- Op alle scholen is een verzuimprotocol aanwezig met procedures en afspraken rondom het signaleren van verzuim, preventief handelen, het inschakelen van interne en externe deskundigen en het melden van verzuim.
- Alle scholen hebben ook de leerlingen die geoorloofd verzuimen in beeld en melden deze bij afwezigheid langer dan vier weken bij het eigen ondersteuningsteam en de leerplichtambtenaar.

Curatief:

- De periode van thuiszitten wordt zo kort mogelijk gehouden.
- De plaatsing op een passende onderwijsplek of passende zorgplek wordt zo snel mogelijk gerealiseerd.
- Het aantal thuiszitters wordt teruggebracht.

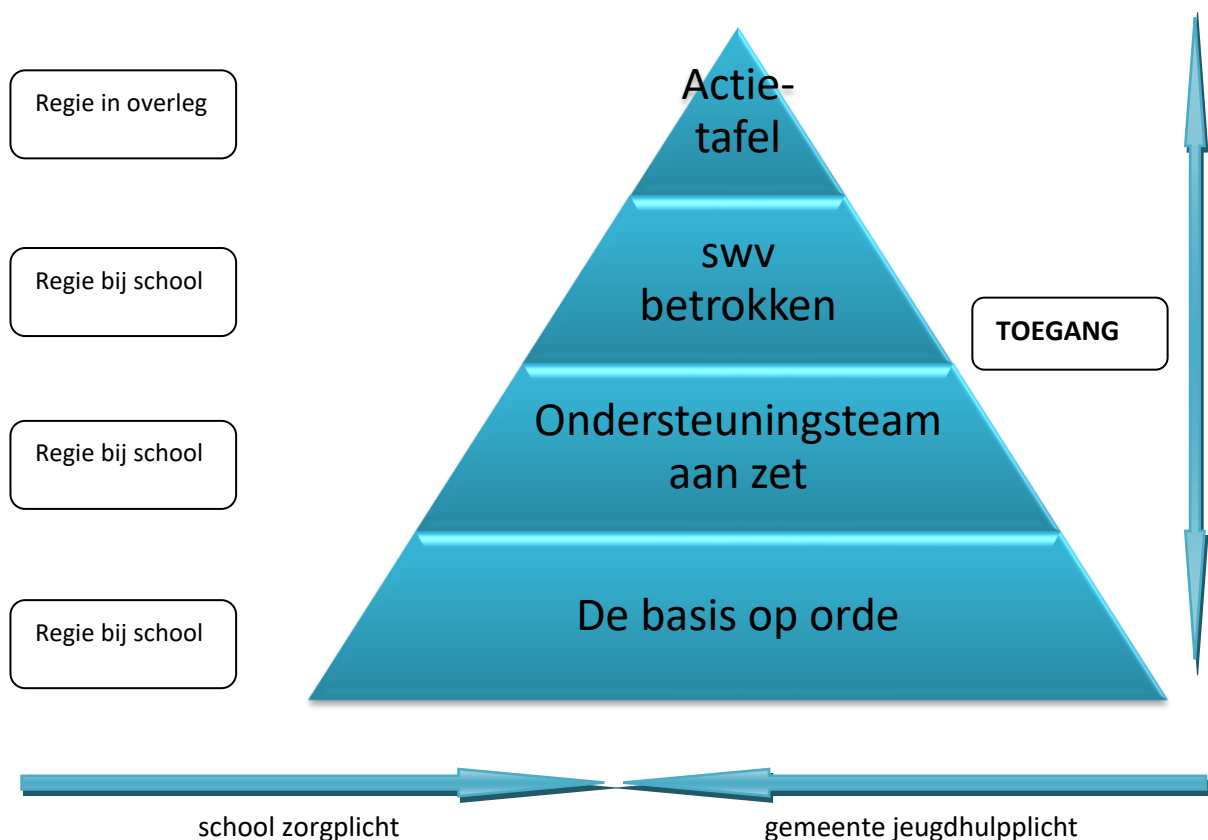
3 Opscalen van casuïstiek en het stappenplan

Het doel van het stappenplan is een op hoofdlijnen eenduidig opschalingsmodel voor alle scholen. Dit impliceert dat er naast gezamenlijke werkafspraken ook ruimte is om maatwerk te leveren, passend bij de specifieke context van een school. Het opschalingsmodel kent vier stappen:

1. De basis op orde
2. Ondersteuningsteam aan zet
3. Het samenwerkingsverband betrokken
4. De actietafel

Dit opschalingsmodel is gericht op het escaleren van een ondersteuningsvraag waarbij geen voortgang geboekt wordt naar een volgend niveau. Een niveau waarop andere organisaties en/of medewerkers met andere competenties en mandatering aan de slag gaan om zo spoedig mogelijk een passende oplossing te vinden voor de leerling.

De stappen staan hieronder nader uitgewerkt. Voor alle stappen geldt dat de werkwijze oplossingsgericht is. De activiteiten worden altijd geëvalueerd, zodat er geleerd wordt van eerdere ervaringen. Indien van toepassing wordt de werkwijze geoptimaliseerd.

Regie

Een belangrijk onderwerp is dat van regie. Hieronder kunnen verschillende zaken verstaan worden. Daarom is het belangrijk om eerst de definitie goed af te kaarten. We onderscheiden de volgende vormen van regie:

- Regie op het proces: procesmanager die erop toeziet dat iedereen de gemaakte afspraken nakomt. De procesmanager initieert ook het volgende overleg als de schoolgang van een leerling niet hersteld wordt.
- Regie op eigen taken: elke betrokkene bij een thuiszitter (leerplicht, GGD, jeugdhulp, enz.) werkt vanuit eigen taken en verantwoordelijkheden. In elk overleg rond een (dreigend) thuiszitter worden er afspraken gemaakt wat ieder vanuit de eigen rol gaat doen. Vanuit eigenaarschap voelen deze functionarissen zich betrokken en verantwoordelijk voor de leerling en de eigen taak en voeren zij dit binnen hun eigen organisatie uit. Zij rapporteren aan de procesmanager wat de stand van zaken is.
- Doorzettingsmacht: dit wordt pas in de laatste fase (zie stap 4) toegepast, wanneer de leerling na intensieve plannen van aanpak nog altijd niet (volledig) naar school gaat. Hier zitten medewerkers met mandaat aan tafel die in overleg met elkaar kunnen beslissen wat er voor een leerling en/ of het gezin nodig is aan ondersteuning vanuit jeugdhulp, jeugdgezondheidszorg en onderwijs. Zij kunnen deze gemaakte afspraken binnen hun eigen organisatie doorvoeren, zonder dat daarvoor nog overleg nodig is met hun achterban.

Stap 1: De basis op orde

Doel	School organiseert een sluitende aanpak om jongeren die ongeoorloofd of geoorloofd verzuimen snel in beeld te krijgen waarna gerichte interventies de normale schoolgang moeten herstellen. Dit heeft zij vastgelegd in hun verzuimprotocol. De school heeft een verzuimcoördinator aangesteld die maandelijks het verzuim in kaart brengt en actie onderneemt op zorgelijk verzuim.
Betrokkenen	<ul style="list-style-type: none"> • Leerkracht • Ouder(s) en leerling • Intern begeleider (IB'er) in het Primair Onderwijs (PO) of mentor en zorgcoördinator in het Voortgezet Onderwijs (VO) <p>Afhankelijk van de ondersteuningsvraag aangevuld met:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ambulant begeleider (AB'er) • De Toegang (schakelfunctionaris en schoolmaatschappelijk werk in het PO, maatschappelijk ondersteuners in het VO) • Jeugdverpleegkundige of jeugdarts • Leerplichtambtenaar (adviserende rol) • Deskundige Bevoegd Gezag

Regie op het proces belegd bij	De directeur van de school of een daartoe aangewezen en gemandateerde medewerker van de school.
Concrete werkwijze	<p>De school heeft een protocol voor verzuimsignalering, -registratie en -analyse. Dit protocol vormt de basis voor interventies gericht op het snel herstellen van de normale schoolgang.</p> <p>Wettelijk verzuim (>16 uur ongeoorloofd verzuim in 4 weken) wordt volgens wettelijke regels gemeld bij DUO.</p> <p>Overig verzuim preventief (< 16 uur ongeoorloofd verzuim) wordt vanuit risicosignalering gemeld bij het SWV (via het beveiligde systeem Tommy).</p> <p>Zorgelijk geoorloofd verzuim (DUO-overig) wordt door de school gemeld indien een leerling ziekgemeld is en dat dit verzuim ongeoorloofd is of anderszins zorgwekkend.</p> <p>Er zijn procedureafspraken vastgelegd over de inzet van de jeugdarts of de jeugdverpleegkundige tussen school en GGD. De volgende afspraken vallen daar in ieder geval onder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerlingen en ouders worden doorverwezen naar de jeugdarts als school het vermoeden heeft dat de leerling wel ziekgemeld is, maar niet ziek is. Het gaat dan om vier ziekmeldingen in 12 weken of zeven dagen aaneengesloten. - Wanneer ouders en leerling niet verschijnen bij de jeugdarts, meldt de jeugdarts dit bij school. Als dit twee keer achter elkaar gebeurt, meldt de school dit bij de leerplichtambtenaar en stelt de ouders hiervan op de hoogte. <p>Afhankelijk van het type onderwijs en de schoolcultuur kunnen er maatwerkafspraken gemaakt worden met leerplicht over momenten van melden en de daaropvolgende interventies. Verzuimpreventie is daarbij de leidraad.</p> <p>Ouders/verzorgers en indien mogelijk de leerling worden altijd zo spoedig mogelijk betrokken bij het bespreken van de ondersteuningsvraag van de leerling. Scholen onderhouden intensief contact met hen om ondersteuning te bieden bij het formuleren en realiseren van de gewenste en reële oplossing.</p>
Kantelpunt	Wanneer interventies van betrokken functionarissen (vanuit school, Toegang, GGD of leerplicht) binnen uiterlijk drie schoolweken na de ingezette interventies niet leiden tot het herstel van de schoolgang dan wel de gemaakte afspraak, vindt opschaling plaats naar het ondersteuningsteam (=stap 2).
Referentie documenten	<ul style="list-style-type: none"> • Verzuimprotocollen scholen • Routekaarten gemeenten • Ingradokaart voor verzuim (handboek) • M@ZL procedure

Opmerking	De uitwerking van 'de basis op orde' kan per school andere accenten bevatten. Uiteraard is voor iedere school de wet uitgangspunt. Elke school voert een actief en transparant verzuimbeleid gericht op preventie en stemt dit beleid inhoudelijk af met leerplicht.
------------------	--

Stap 2: Het ondersteuningsteam aan zet

Doel	<p>Het ondersteuningsteam van de school bespreekt de ingebrachte leerling. Dit team maakt een contextuele analyse (gezin, kindfactoren, medische factoren, schoolfactoren) van de oorzaken en/of in stand houdende factoren die bijdragen aan het verzuim en realiseert binnen vier schoolweken (of anders afgesproken termijn) na bespreking in het ondersteuningsteam een interventie die leidt tot het herstel van het gewone schoolleven. Deze interventie wordt planmatig ingezet en vastgelegd in het ontwikkelingsperspectief (OPP) van de leerling.</p> <p>Bij zorgelijk geoorloofd verzuim wordt de jeugdarts betrokken en indien mogelijk M@ZL ingezet; leerplicht wordt in alle genoemde situaties betrokken.</p> <p>Voor een beperkt aantal kinderen geldt dat onderwijs (tijdelijk) niet haalbaar is. Voor deze groep is dagbesteding aanvullend op (of in plaats van) onderwijs een optie. De school stelt dan een OPP op om via de Variawet akkoord te krijgen op het tijdelijk onderschrijven van de onderwijstijd, waarbij ook een plan van aanpak is opgesteld voor volledige terugkeer binnen onderwijs in een vastgestelde termijn. Een aanvraag voor onderschrijving onderwijstijd via de Variawet vindt pas na overleg in het ondersteuningsteam plaats.</p>
Betrokkenen	<ul style="list-style-type: none"> • Toegang (schakelfunctionaris en schoolmaatschappelijk werk in het PO, maatschappelijk ondersteuners in het VO) • Jeugdverpleegkundige of jeugdarts • Intern begeleider (PO) of zorgcoördinator (VO) • Deskundige bevoegd gezag (DBG'er) (PO) • Leerplichtambtenaar (adviserend als er nog geen sprake is van wettelijk verzuim) • Ouders en leerling zijn belangrijke gesprekspartners <p>Afhankelijk van de ondersteuningsvraag kan het overleg met het ondersteuningsteam uitgebreid worden met andere betrokkenen (bijvoorbeeld hulpverlening of de ambulante begeleider). Het is aan de school om te bepalen welke deskundigen nodig zijn voor dit overleg. Uitgangspunt is wel dat dit overleg zo spoedig mogelijk plaatsvindt. Inbellen via telefoon of Skype kan een uitkomst bieden om tot een snelle afspraak te komen waarbij alle deskundigen toch een bijdrage te kunnen leveren aan het gesprek.</p>
Regie op proces belegd bij	De directeur van de school of een daartoe aangewezen en gemandateerde medewerker van de school.

	Indien het wettelijk verzuim betreft, ligt de regie op het proces bij de leerplichtambtenaar
Concrete werkwijze	<p>De intern begeleider (PO) of zorgcoördinator (VO) draagt de leerling ter bespreking voor in het ondersteuningsoverleg. Met betrokken ouders/verzorgers, leerling en experts wordt gezocht naar een passende oplossing. Er wordt een SMART (SMART =Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden) plan van aanpak (=OPP) opgesteld en datum afgesproken waarop terugkoppeling plaatsvindt. Er wordt expliciet vermeld wie de regie voert en dit wordt schriftelijk vastgelegd door de zorgplichtige school. De voorzitter en alle leden van het overleg houden elkaar scherp op het tijdig en volledig realiseren van de doelstelling.</p> <p>Leerlingen die <u>altijd</u> in het ondersteuningsteam worden besproken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen die geschorst zijn en waarvan school voornemens is hen te verwijderen. • Leerlingen die gemeld worden wegens vrijstelling van geregeld schoolbezoek vanuit de leerplichtwet: <ul style="list-style-type: none"> ○ 11a: instelling gesloten of onderwijs geschorst ○ 11b: verbod op bezoek instelling en daaraan verbonden school ○ 11c: toegang ontzegd/schorsing
Kantelpunt	Wanneer de doelstelling niet binnen de bepaalde tijd (uiterlijk vier schoolweken of een andere vastgestelde termijn) is gerealiseerd en andere oplossingen niet in beeld zijn, vindt opschaling plaats naar het SWV (= stap 3).
Referentie documenten	Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) van leerplicht. Notitie nieuwe vorm toekennen arrangementen (PO)

Stap 3a: Het SWV betrokken → richting onderwijs

Doel	Het SWV biedt gerichte ondersteuning via de Toelaatbaarheids- en Adviescommissie (TAC) in het PO en de Adviescommissie Toelaatbaarheid (ACT) in het VO. Zij voorzien school van advies bij complexe ondersteuningsvragen van de leerling. Indien nodig kan direct een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor (voortgezet) speciaal onderwijs of, in het PO, een arrangement toegekend worden. Bijkomend doel van de adviezen van de ACT en de TAC is het versterken van het handelingsrepertoire van de school. De basisvraag is altijd: 'wat heeft de school nodig om deze leerling passend onderwijs te bieden?'
Betrokkenen	<p>Afhankelijk van de casuïstiek zijn betrokken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intern begeleider • Ouders/ leerling • TAC • Experts vanuit de toegang • Leerplichtambtenaar • Deskundige bevoegd gezag • Jeugdarts/ jeugdverpleegkundige

Regie belegd bij	In onderlinge afstemming bij één van de aanwezigen, maar in principe de persoon die het dichtst bij de ouders staat. Dit is meestal de vertegenwoordiger van de school. Indien het wettelijk verzuim betreft, ligt de regie op het proces bij de leerplichtambtenaar
Concrete werkwijze	School vraagt advies bij de TAC (PO). De commissieleden adviseren de school en voeren hierover overleg met de DBG'er. Uitgangspunt is via een oplossingsgerichte handelingswijze te komen tot een plan van aanpak (OPP) voor ouders en school. Binnen het SWV wordt gezocht naar passende oplossingen voor de leerling.
Kantelpunt	Wanneer de doelstelling niet binnen uiterlijk 4 schoolweken of ander bepaalde termijn na het overleg is gerealiseerd en betrokkenen geen uitweg meer zien, vindt opschaling plaats naar de actietafel (= stap 4).
Referentie documenten	<ul style="list-style-type: none"> • Werkwijze TAC • Notitie nieuwe vorm toekennen arrangementen

Stap 3b: Het SWV betrokken → richting vrijstelling

Doel	Als een leerling niet deel kan nemen aan onderwijs, dienen alle mogelijke opties onderzocht te zijn, alvorens een vrijstelling afgegeven kan worden.
Betrokkenen	Afhankelijk van de casuïstiek zijn betrokken: <ul style="list-style-type: none"> • Intern begeleider • Ouders/ leerling • Voorzitter TAC • Experts vanuit de toegang • Leerplichtambtenaar • Deskundige bevoegd gezag • Jeugdarts
Regie belegd bij	In onderlinge afstemming bij één van de aanwezigen, maar in principe de persoon die het dichtst bij de ouders staat. Dit is meestal de school.
Concrete werkwijze	School vraagt de leerplichtambtenaar een overlegtafel te organiseren. Hiervoor worden alle betrokkenen uitgenodigd. In dit overleg wordt onderzocht wat er nodig is in onderwijs om tot leren te komen en waar dit geboden zou kunnen worden. In gezamenlijk overleg wordt besloten of er nog mogelijkheden binnen onderwijs zijn of dat ouders een vrijstelling van leerplicht onder 5a aan moeten vragen. Als er een vrijstelling van de leerplicht onder 5a wordt aangevraagd, schakelt de leerplichtambtenaar een onafhankelijk arts in voor onderzoek naar de belastbaarheid van de leerling.
Kantelpunt	Wanneer de doelstelling niet binnen uiterlijk 4 schoolweken of ander bepaalde termijn na het overleg is gerealiseerd en betrokkenen geen uitweg meer zien, vindt opschaling plaats naar de actietafel (= stap 4).
Referentie documenten	<ul style="list-style-type: none"> •

Stap 4: De actietafel

Doel	<p>De actietafel heeft als doel dat voor de leerling – voor wie de problematiek tot nu toe onoplosbaar is gebleken - op korte termijn een passende (onderwijs)plek wordt geregeld. In sommige situaties zal het gaan om het vinden van een passende behandelsetting.</p> <p>Parallel: vanuit het perspectief van een lerende organisatie terugkijken op het gelopen proces en met elkaar vaststellen of op basis van de bevindingen een aanpassing in het systeem wenselijk is.</p>
Betrokkenen	<p>Een kleine vaste groep gesprekspartners naast ouders/ verzorgers. Besturen van de deelnemende organisaties hebben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mandaat verleend aan hun vertegenwoordiger aan de actietafel om beslissingen te nemen met betrekking tot de inzet van de eigen organisatie • Mandaat verleend aan de voorzitter van de actietafel om, indien noodzakelijk, een voor alle betrokken partijen bindend besluit te nemen (doorzettingsmacht). • Het voorzitterschap belegd bij het SWV of een onafhankelijke derde. <p>Mogelijke gesprekspartners:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gemeente: teammanager sociaal en/ of leerplicht • Directeur-bestuurder SWV • Directeur/ bestuurder van betrokken PO • Directeur/ bestuurder van het VO • Ouders/ verzorgers en leerling
Regie belegd bij	Het samenwerkingsverband (onderwijs) of de gemeente (zorg)
Concrete werkwijze	Het SWV draagt de casus waarin men het gestelde doel niet kon bereiken over aan de voorzitter van de actietafel, tenzij het SWV zelf voorzitter is. De voorzitter organiseert – eventueel met ondersteuning van het SWV – een bijeenkomst op maat, afgestemd op de voorliggende casuïstiek. Bij de samenstelling wordt nadrukkelijk gelet op de benodigde expertise en het mandaat van de deelnemers om beslissingen rond de plaatsing van de leerling te realiseren en waar nodig te forceren. Dit overleg is immers het hoogste opschalingsniveau. Het overleg eindigt met de afspraak dat één van de betrokken organisaties de verantwoordelijkheid op zich neemt om deze leerling een plaats te bieden.
Kantelpunt	Er is geen kantelpunt meer. Betrokkenen staan voor de taak om dit probleem nu op te lossen.
Referentie documenten	

4 Betrokkenen en hun rollen en verantwoordelijkheden per scenario

In bovenstaand stappenplan wordt ervan uitgegaan dat de leerling aangemeld is op een school of op een school staat ingeschreven en onderwijs volgt. Dit zal voor de meeste thuiszitters het betreffende scenario zijn. Er zijn echter andere scenario's mogelijk waarin leerplichtambtenaren en samenwerkingsverbanden te maken krijgen met thuiszitters. Voor die uitzonderlijke gevallen geldt onderstaand schema, waarin de taken en verantwoordelijkheden van de betrokkenen uitgewerkt staan.

Betrokken en hun rollen en verantwoordelijkheden

Situatie	PO	VO	LPA	TG	JA	SWV	Concrete werkwijze
Leerling heeft nog geen school. (absoluut verzuim)			X	(X)		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Leerplicht (LPA) constateert of wordt gewezen op absoluut verzuim en onderzoekt de reden daarvan. ▪ LPA geeft ouders opdracht om hun kind aan te melden op een school. ▪ Indien geen succes (aanmelding/inschrijving), nodigt LPA het SWV uit voor een overlegtafel (hierbij wordt meestal ook een medewerker van de Toegang uitgenodigd). ▪ Gemeente heeft doorzettingsmacht naar ouders op aanmelding op een school. SWV heeft doorzettingsmacht naar scholenveld op inschrijving op een school.
Er ligt een beroep op vrijstelling LPW artikel 5 onder a. (psychische / lichamelijke gronden) <i>Door HIA (handelingsgericht integraal arrangeren) wordt meer vroegtijdige betrokkenheid van jeugdartsen in een adviserende rol op school gerealiseerd. SMA (sociaal medisch advies) is alleen nog aan de orde bij een uiteindelijk beroep op Leerplichtwet (LPW) artikel 5 sub a.</i>			X		X	X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LPA vraagt een SMA aan bij de aangewezen onafhankelijke jeugdarts. ▪ Jeugdarts neemt besluit over belastbaarheid van het kind. ▪ Indien oordeel 100% niet belastbaar met onderwijs, ontstaat vrijstelling van rechtswege. ▪ Bij gedeeltelijke belastbaarheid, zonder inschrijving op een school, vraagt LPA om advies (passend aanbod) SWV vóórdat verdere besluitvorming plaatsvindt. Dit gebeurt in een overlegtafel. ▪ Bij gedeeltelijke belastbaarheid met inschrijving op een school, dient de school een adviesvraag in bij de TAC.
Er ligt een beroep op vrijstelling Leerplichtwet artikel 5 onder b. (bedenkingen inrichting onderwijs)			X			(X)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LPA gaat na of er al dan niet een school binnen redelijke afstand tot de woning van het kind is, waar het kind wel onderwijs zou kunnen volgen. ▪ SWV heeft geen actieve betrokkenheid; SWV wordt pas betrokken als bv. ouders tot andere inzichten komen en een leerling met ondersteuningsbehoeften weer in beeld komt.
Geen vrijstelling, maar leerling op particulier onderwijs (B3-school)			X				<ul style="list-style-type: none"> ▪ LPA registreert de inschrijving en handelt zoals bij andere scholen; een B-3 school is immers goedgekeurd door de onderwijsinspectie en heeft aangetoond dat het onderwijs dat zij biedt, voldoet.
Er ligt een beroep op vrijstelling LPW artikel 5 onder c. (buitenland)			X				<ul style="list-style-type: none"> ▪ LPA ontvangt het beroep op vrijstelling van ouder(s)/verzorger(s) en een bewijs van inschrijving op een school in het buitenland. ▪ LPA vergewist zich over de ontvangst inschrijving school in het buitenland (wel/geen vrijstelling van rechtswege). ▪ SWV heeft formeel geen bemoeienis.
Er ligt een melding van vrijstelling van geregeld schoolbezoek LPW 11d. (wegens ziekte schoolbezoek verhinderd)	X	X	X		X	X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ School registreert leerlingen geoorloofd afwezig "ziek". ▪ Indien school een vermoeden heeft van ongeoorloofd verzuim (twijfel aan ziekmelding), wordt de M@ZL procedure gevolgd (VO) en wordt de leerling gemeld via DUO-overig (zorgelijk geoorloofd verzuim).

							<ul style="list-style-type: none"> School(bestuur) meldt bij LPA als er vermoeden is van luxe verzuim of als jeugdarts geen geldige verzuimreden ziet. Ook meldt de school het bij de LPA als een leerling niet op het consult van de jeugdarts verschijnt. School is verantwoordelijk voor realiseren onderwijsaanbod. In stap 2 wordt in het ondersteuningsteam een passend onderwijsaanbod opgesteld. Indien dit niet lukt, wordt Ziezon ingeschakeld en/of arrangement aangevraagd bij het swv.
Er ligt een melding van vrijstelling van geregeld schoolbezoek LPW 11e. (godsdienstige of levensovertuiglijke verplichtingen)	X	X					<ul style="list-style-type: none"> School(bestuur) mag dit melden bij LPA, hoeft niet.
Er ligt een melding voor vrijstelling van geregeld schoolbezoek LPW 11f. (buiten schoolvakanties)	X	X					<ul style="list-style-type: none"> School kan maximaal tien dagen verlof verlenen als ouders kunnen aantonen dat men in geen enkele schoolvakantie een gezinsvakantie kan genieten. School(bestuur) meldt bij LPA.
Er ligt een melding van vrijstelling van geregeld schoolbezoek LPW 11g. (gewichtige omstandigheden)	X	X	X	X	X	X	<ul style="list-style-type: none"> Tot tien dagen beslist de schooldirectie en ziet de onderwijsinspectie toe. Meer dan tien dagen: school(bestuur) meldt bij LPA. Er wordt vanuit het ondersteuningsteam een integraal arrangement Handelingsgericht Integraal Arrangeren (HIA) opgesteld. Stappenplan wordt vanaf stap 2 toegepast.
Er ligt een aanvraag van niet volledige deelname aan het onderwijsprogramma (eventueel in combinatie met dagbesteding jeugdhulp, VARIA-wet)	X	X	X	X	X	X	<ul style="list-style-type: none"> School is verantwoordelijk voor realiseren onderwijsaanbod. Als een leerling minder belastbaar lijkt met onderwijs, wordt eerst de jeugdarts ingeschakeld om hierover een uitspraak te doen. School(bestuur) overlegt met LPA, TG en deskundige bevoegd gezag vanuit stap 2 van stappenplan. Handelingsgericht Integraal Arrangeren (HIA) en komen tot een onderwijszorg arrangement (OZA).

PO = primair onderwijs

VO = voortgezet onderwijs

LPA = leerplichtambtenaar

TG = Toegang (jeugdverpleegkundige, schoolmaatschappelijk werker, schakelfunctionaris, maatschappelijk ondersteuner VO)

JA = Jeugdarts

SWV = samenwerkingsverband

5 Gezamenlijke verantwoordelijkheid

Om de doelstellingen te behalen is het noodzakelijk om goed met elkaar samen te werken. Dat kan alleen als taken en verantwoordelijkheden van en naar elkaar duidelijk zijn en alle netwerkpartners een gezamenlijke verantwoordelijkheid voelen om leerlingen waar mogelijk zo snel mogelijk binnen een passende onderwijssetting te plaatsen.

Onderwijs en gemeente dragen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de ontwikkelkansen van jeugdigen. Het onderwijs heeft zorgplicht voor onderwijs en de gemeente is verantwoordelijk voor de jeugdhulp. Samen maken ze afspraken over hoe leerlingen die een ondersteuningsvraag hebben, ondersteuning krijgen. Werkafspraken hiervoor worden veelal gemaakt in de Lokaal Educatieve Agenda (LEA).

Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van onderwijs en gemeente om te komen tot een werkwijze waarin ondersteuningsvragen van jongeren tijdig worden gesignaleerd en geanalyseerd, zodat passende interventies kunnen worden ingezet. De toegang tot zorg (Team Wijz, BIJEEN, Servicepunt of OnS Altena), gefinancierd door de gemeente, is hierbij een belangrijke partner.

Hieronder staan de taken en verantwoordelijkheden van de betrokken partijen bij het doorlopen van het in Hoofdstuk 3 gepresenteerde stappenplan verder uitgewerkt. Door te werken met een opschalingsmodel wordt geborgd dat per stap deelnemers die beschikken over andere competenties en bevoegdheden worden betrokken. Op deze manier wordt er voor gezorgd dat iedere leerling een passend aanbod krijgt.

Taken en verantwoordelijkheden

Ouders en leerling

Ouders/ verzorgers zijn eerstverantwoordelijk voor de ontwikkeling van hun kind. Langdurig of frequent verzuim van leerlingen is in veel gevallen een signaal van achterliggende problematiek. Wanneer verzuim zich voordoet, is het van belang om zo snel mogelijk actie te ondernemen. Bij het analyseren van redenen en in stand houdende factoren van schoolverzuim is het van belang om te kijken vanuit een contextueel kader. De betrokkenheid en inzet van ouders en verzorgers is van essentieel belang bij het werken naar een oplossing.

Het is dus belangrijk om de ouders direct te betrekken en samen met hen op te trekken. De ervaring leert dat het snel betrekken van ouders escalatie kan voorkomen. Ondersteuningsvragen in de context van de thuissituatie spelen veelal een rol, waardoor nauwe samenwerking met de ouders/verzorgers noodzakelijk is. School en professionals dienen aandacht te schenken aan het vermogen van de ouders om als gelijkwaardige partner effectief te kunnen handelen bij het realiseren van de ondersteuningsvraag van hun kind. Het begeleiden van de ouders hierin kan een flinke claim leggen op de energie en tijd van school en ketenpartners, maar is wel voorwaardelijk om tot een duurzame oplossing te komen.

Ook is het van belang dat de input van de leerling zelf wordt meegenomen bij de analyse van oorzaken en in stand houdende factoren van het verzuim en dat de leerling ook de mogelijkheid krijgt om mee te denken in mogelijke en haalbare oplossingen. De mate waarin dit mogelijk is, is afhankelijk van de leeftijd van het kind. In het regulier voortgezet onderwijs is de leerling altijd gesprekspartner.

De school

Het bevoegd gezag van de PO en VO scholen en ook SO en VSO draagt zorg voor een passend aanbod voor alle aangemelde en ingeschreven leerlingen conform de richtlijnen voor passend onderwijs. Dit is beschreven als de basisondersteuning in het ondersteuningsplan, aangevuld met het eigen schoolondersteuning profiel.

De school is verantwoordelijk voor onderstaande taken en activiteiten. De school:

- Heeft een goed werkend registratiesysteem waarmee zij aan de wettelijke meldingsplicht kan voldoen.
- Borgt dat de verzuiminformatie van leerlingen die tijdelijk op een andere locatie onderwijs volgen, opgenomen wordt in het verzuimsysteem van de school van herkomst.
- Handelt volgens het wettelijke verzuimkader en meldt alle vormen van relatief verzuim (zowel kort als langdurig) bij DUO conform wetgeving of eerder als de situatie daarom vraagt.
- Volgt ook leerlingen die geoorloofd afwezig zijn nauwlettend. Daar waar zorg ontstaat over de reden van verzuim, wordt de GGD betrokken en leerplicht geïnformeerd. Hieronder valt geoorloofd (ziekte-)verzuim langer dan vier weken of verzuim met zeer grote regelmaat.
- Bespreekt de leerlingen met langdurig of zorgelijk verzuim in het ondersteuningsteam. Dit ondersteuningsteam komt minimaal één keer per 4-6 schoolweken bij elkaar.
- Signaleert de ondersteuningsvraag van de leerling en grijpt tijdig in ter voorkoming van uitval, indien noodzakelijk door inschakeling van de toegangsmedewerker op school (schoolmaatschappelijk werk/ jeugdverpleegkundige/ schakelfunctionaris/ maatschappelijk ondersteuners VO). Hiervoor wordt de routekaart 'opschalen in onderwijs en zorg' gebruikt.
- Stelt een plan van aanpak (OPP, liefst in format SWV) op voor leerlingen die in het ondersteuningsteam besproken worden. De regievoerder wordt expliciet opgenomen in het plan van aanpak.
- Betrekt ouders/ verzorgers van leerlingen met een ondersteuningsvraag direct bij de aanpak en ondersteunt hen daar waar vragen zijn over de verdere ontwikkeling van hun kind op school. Waar mogelijk wordt ook de leerling hierbij betrokken. School onderhoudt nauw contact met ouders en leerling. School legt afspraken steeds beknopt vast en stuurt deze naar de ouders en andere betrokkenen.
- Meldt een leerling die langdurig relatief verzuimt (geoorloofd en ongeoorloofd) bij de directeur van het samenwerkingsverband (via Tommy) en in DUO conform gemaakte afspraken.
- Adviseert leerplicht bij het onderzoek over de afgifte van een vrijstelling, waaronder 5 onder a.
- Heeft bovenstaande activiteiten en afspraken vastgelegd in een verzuimprotocol en draagt zorg voor het periodiek actualiseren hiervan.

- Heeft een verzuimcoördinator aangesteld die maandelijks het verzuim in kaart brengt en actie onderneemt op zorgelijk verzuim.
- Draagt zorg voor een passend onderwijs-zorgarrangement voor thuiszittende leerlingen of leerlingen waar thuiszitten dreigt.
- Betrekt indien nodig een onderwijsconsulent als onafhankelijke deskundige om tot een oplossing te komen.
- Is in het kader van passend onderwijs verantwoordelijk voor de leerling die staat ingeschreven. Dit impliceert bij thuiszittende leerlingen bijvoorbeeld dat de school regelmatig contact onderhoudt met de leerling en ouders en de betrokken instellingen rondom de leerling, gericht op het herstel van de schoolgang. Indien de leerling (intensieve) zorg ontvangt, is de inhoudelijke voortgang belegd bij de Toegang. Toegang stemt af met school over het verdere procesverloop.

Samenwerkingsverband PO LHA en VO De Langstraat

Het samenwerkingsverband hanteert het uitgangspunt dat scholen zo lang mogelijk de verantwoordelijkheid dragen voor hun leerlingen. Zij zijn en blijven zo lang mogelijk 'eigenaar' van de casus. School is immers de partij die zowel het kind als de ouders/ verzorgers het beste kent en daarmee het effectiefst kan handelen.

De samenwerkingsverbanden zijn verantwoordelijk voor onderstaande taken en activiteiten. Het SWV:

- Brengt via de TAC of de ACT advies uit aan school en ouders over mogelijk te nemen stappen om de schoolgang weer tot stand te brengen.
- Schaalt in samenspraak met school en ouders/verzorgers op naar de actietafel wanneer er – binnen de in het plan van aanpak afgesproken tijd- geen passende oplossing voor de leerling is gerealiseerd.
- Draagt zorg voor een volledige lijst met langdurig relatief verzuimende leerlingen (thuiszitters) en registreert de reden van thuiszitten en de afspraken rond de aanpak. De benodigde basisinformatie ontvangt het SWV via de scholen.
- Bespreekt vier keer per jaar de lijst met absoluut en relatief verzuimende leerlingen met leerplicht. Cijfers worden geanalyseerd en vervolgstappen bepaald en vastgelegd.
- Adviseert leerplicht op aanvraag bij het onderzoek naar de mogelijke afgifte van een vrijstelling 5 onder a.

Leerplicht

De leerplichtambtenaar (LPA) werkt vanuit een wettelijk kader, hetgeen beschreven staat in de Leerplichtwet (zie bijlage 1) en voor het handhavingsdeel een vaststaand gegeven is. Voor de preventieve verzuimaanpak wordt het handelingskader in hoge mate bepaald door de ambitie die de gemeentelijke organisatie heeft geformuleerd voor leerplicht.

De leerplichtambtenaar vervult in ieder geval de volgende taken:

- De rol van intermediair tussen school en ouders, om met elkaar duidelijkheid te krijgen over de reden van ongeoorloofd verzuim.
- Het effectief bijdragen aan het verbinden van partijen door onder andere het realiseren van goede samenwerking in de keten.
- Het toezichthouden op het proces en vervolgstappen die voortkomen uit het plan van aanpak gemaakt door het ondersteuningsteam.

De leerplichtambtenaar:

- Handelt volgens het wettelijk kader, zoals uitgewerkt in de Methodische aanpak Schoolverzuim⁴ (MAS), en eventueel volgens aanvullende lokale afspraken.
- Draagt actief bij aan casuïstiekbesprekingen van het SWV waar het gaat om ondersteuningsvragen in relatie tot ongeoorloofd en geoorloofd verzuim en het ontdekken van trends daarin.
- Draagt actief bij aan de casuïstiekbesprekingen op school waar het gaat om ondersteuningsvragen in relatie tot ongeoorloofd en geoorloofd verzuim.
- Legt (mede) contact met de Toegang als de ondersteuningsvraag van de leerling niet onderwijs gerelateerd is.
- Is medeverantwoordelijk om casuïstiek op te schalen binnen het stappenplan wanneer er onvoldoende voortgang in het proces is.
- Bewaakt (mede) de voortgang van afspraken die zijn gemaakt en beschreven staan in het plan van aanpak van leerlingen met een ondersteuningsvraag.
- Draagt zorg voor het activeren van (ouders van) absoluut verzuimende leerlingen om zich in te schrijven bij een school. De LPA heeft een adviserende rol bij het begeleiden naar school. De ouders/ verzorgers zijn verantwoordelijk voor het inschrijven bij een school.
- Treedt in overleg met ouders/ verzorgers en leerling over de aanvraag van een vrijstelling en monitort deze vrijstellingen.
- Vraagt advies aan SWV en school in geval het een ingeschreven leerling betreft, waarvan de ouders een verzoek indienen voor een vrijstelling op grond van artikel 5 onder a van de Leerplichtwet.
- Ten aanzien van verzuimpreventie worden maatwerkafspraken gemaakt met de scholen. Het doel is om verzuim al in een vroeg stadium op te pakken; ook het verzuim dat (nog) niet valt binnen de kaders van wettelijk verzuim. Binnen deze maatwerkafspraken kunnen de volgende activiteiten vallen: verzuimspreekuur in kader van preventie, aansluiten bij zorgoverleggen, afstemmen met ketenpartners, geven van voorlichting, schoolbezoeken om aandacht te vragen voor verzuimregistratie en interne ondersteuningsstructuur, samenwerken met De Toegang en GGD. Sparringpartner voor leerlingen, ouders en overige betrokkenen.

⁴ Werkwijze waarin gestuurd wordt op preventie en vrijwillige (jeugd) hulp welke is uitgewerkt door ketenpartijen, waaronder VNG, het Openbaar Ministerie, Ingrado en de Raad voor de Kinderbescherming.

Verskil in rol tussen geoorloofd of ongeoorloofd verzuim

De rol van de leerplichtambtenaar is afhankelijk van het type verzuim. Wanneer het gaat om geoorloofd verzuim, heeft de leerplichtambtenaar altijd alleen een adviserende rol. Zij kunnen dan niet over gaan tot handhaving en mogen ook geen aantekeningen in eigen systemen maken. Het is daarom belangrijk om gezamenlijk afspraken te maken over wie wat wanneer registreert. Scholen kunnen wel in overleg gaan met de LPA en hiervan een gespreksverslag vastleggen in hun eigen leerlingadministratiesysteem.

Pas wanneer het gaat om ongeoorloofd verzuim kunnen leerplichtambtenaren ouders actief oproepen voor een gesprek en handhavend optreden. Daarbij zijn zij echter geboden aan de wettelijke kaders waarbinnen hun werkzaamheden vallen en vanuit de door justitie opgestelde richtlijnen over de maatregelen die de LPA op mag leggen. Hierbij is de duur van het ongeoorloofd verzuim leidend voor de zwaarte van de op te leggen maatregel.

De Toegang

Schoolmaatschappelijk werk en de jeugdverpleegkundige van een wijkteam hebben een belangrijke rol in het vroegtijdig signaleren van problematieken en snelle inzet van kortdurende ondersteuning aan leerlingen. Zij bieden ondersteuning wanneer leerlingen niet school gerelateerd zorgelijk gedrag vertonen. Dit geldt ook voor thuiszittende jongeren waar bijvoorbeeld sprake is van meervoudige problematiek. Zij zorgen voor de noodzakelijke aansluiting tussen onderwijs en zorg. Daar waar nodig kunnen zij opschalen naar de jeugdarts of de toegangsmedewerkers. Zowel de jeugdarts als de toegangsmedewerkers zijn officiële verwijzers voor geïndiceerde jeugdhulp.

Bijlage 1 Leerplichtwet

Vrijstelling vervangende leerplicht artikel 3a LPW

Ouders van een leerplichtige jongere (van tenminste 14 jaar) waarvan is komen vast te staan dat deze niet geschikt is om volledig dagonderwijs te volgen, kunnen bij de betrokken leerplichtambtenaar vrijstelling aanvragen. De jongere moet wel een aangepast programma⁵ volgen, hiervoor moet een plan van aanpak gemaakt worden door de directeur van de huidige school.

Vrijstelling vervangende leerplicht artikel 3b LPW

Ouders van een leerplichtige jongere die voor zijn laatste schooljaar van de volledige leerplicht een andere invulling nodig heeft, kunnen, in uitzonderlijke gevallen, hiervoor vrijstelling aanvragen bij de betrokken leerplichtambtenaar. Deze andere invulling zorgt ervoor dat de jongere vijf dagen per week vormend en beroepsgericht bezig is. De instelling waar de jongere wenst te worden ingeschreven, stelt hiervoor een plan van aanpak op. Vervangende leerplicht laatste schooljaar komt er feitelijk op neer dat met toestemming van de leerplichtambtenaar het laatste jaar van de volledige leerplicht wordt omgezet in een kwalificatieplicht, waardoor de leerling een jaar eerder dan gebruikelijk kan instromen op een ROC of AOC (dus vóór het 16^e levensjaar).

Vrijstelling van de inschrijvingsplicht van rechtswege artikel 5 sub a,b en c en 5a LPW

De leerplichtwet van 1969 geeft de volgende vrijstellingsgronden van de inschrijvingsplicht:

- Artikel 5 sub a LPW: de jongere is op psychische of lichamelijke gronden ongeschikt om tot een school of instelling te worden toegelaten (vrijgesteld van inschrijving);
- Artikel 5 sub b LPW: ouders/verzorgers overwegende hebben bedenkingen tegen de (in)richting van het onderwijs op alle scholen die binnen redelijke afstand van de woning zijn gevestigd;
- Artikel 5 sub c LPW: jongeren die ingeschreven staan bij een onderwijsinstelling buiten Nederland en deze regelmatig bezoeken;
- Artikel 5a LPW: ouders/verzorgers die een bij algemene maatregel van bestuur te omschrijven trekkend bestaan leiden waarbij de jongere hen vergezelt. Ouders/verzorgers kunnen door een beroep te doen op vrijstelling van inschrijvingsplicht bij leerplicht voor 1 juli voorafgaand aan het schooljaar vrijgesteld worden. Indien zij voldoen aan de voorwaarden die de Leerplichtwet stelt, zijn zij van rechtswege vrijgesteld. Mocht het beroep niet aan de eisen van de wet voldoen, dan moeten ouders hun kind alsnog laten inschrijven op een school. Bezwaar en beroep is niet mogelijk. De leerplichtambtenaar toetst alleen of alle voorwaarden aanwezig zijn. Als ouders nalaten hun kind op een school in te schrijven, is er sprake van absoluut verzuim.

⁵ De jongere blijft ingeschreven op de school, maar krijgt hiermee toestemming om een programma te volgen, dat naast algemeen vormend onderwijs en op het beroep gericht onderwijs tevens praktijktijd bevat, bestaande uit arbeid van lichte aard, te verrichten naast en in samenhang met het onderwijs. De aanvraag bevat een plan van aanpak dat voorziet in een begeleidingsprogramma ten behoeve van de jongere dat is opgesteld door de school en dat tenminste bevat een beschrijving van de onderwijsdoelen en van de praktijktijd.

Vrijstelling geregeld schoolbezoek, art. 11 LPW

De Leerplichtwet kent daarnaast gronden voor vrijstelling van geregeld schoolbezoek op grond van artikel 11 LPW 1969, indien:

- a. de school onderscheidenlijk de instelling is gesloten of het onderwijs is geschorst;
- b. bij of op grond van algemeen verbindende voorschriften het bezoeken van de school onderscheidenlijk de instelling is verboden;
- c. de jongere bij wijze van tuchtmaatregel tijdelijk de toegang tot de school onderscheidenlijk de instelling is ontzegd; (Indien een jongere volgens de wettelijke procedures is geschorst en tijdelijk geen toegang heeft tot de school is er dus sprake van geoorloofde afwezigheid).
- d. de jongere wegens ziekte verhinderd is de school onderscheidenlijk de instelling te bezoeken; (op grond van artikel 11 d LPW 1969 is een kind dat ziek is, vrijgesteld van schoolbezoek.)
- e. de jongere wegens vervulling van plichten voortvloeiend uit godsdienst of levensovertuiging is verhinderd de school onderscheidenlijk de instelling te bezoeken;
- f. de jongere vanwege de specifieke aard van het beroep van één van bedoelde personen (degene die het gezag over de jongere uitoefent, en degene die zich met de feitelijke verzorging van een jongere heeft belast) slechts buiten de schoolvakanties met hen op vakantie kan gaan;
- g. de jongere door andere gewichtige omstandigheden is verhinderd de school onderscheidenlijk de instelling te bezoeken.

Vrijstelling van de kwalificatieplicht; artikel 15 LPW

Burgemeester & Wethouders van de woongemeente kunnen vrijstelling verlenen aan jongeren van 16-17 jaar op basis van bijzondere omstandigheden indien wordt aangetoond dat de jongere op andere wijze voldoende onderwijs geniet. Ouders/verzorgers moeten een aanvraag indienen en het college dient een besluit te nemen. Dit is dus geen vrijstelling van rechtswege. Bij een vrijstelling van de kwalificatieplicht is er sprake van een beschikking in de zin van de Algemene Wet Bestuursrecht, waardoor de aanvrager ook het recht van bezwaar heeft. Het bezwaar moet worden ingediend bij degene die het besluit heeft genomen.

Schorsing

Wanneer een leerling de toegang tot de school is ontzegd, wordt er gesproken van een schorsing. Artikel 11c van de leerplichtwet vermeldt wanneer er bij wijze van een tuchtmaatregel (schorsing of verwijdering) de toegang tot school is ontzegd er geen sprake kan zijn van ongeoorloofd schoolverzuim. Artikel 13 van het inrichtingsbesluit WVO vermeldt dat het bevoegde gezag een leerling voor een periode van ten hoogste een week kan schorsen, deze schriftelijk bekend gemaakt moet worden aan leerling en ouders (wanneer leerling de leeftijd van 21 jaar nog niet heeft bereikt) en dat het bevoegd gezag de inspectie op de hoogte stelt wanneer de schorsing langer dan een dag zal duren.

Bij schorsing moet een school binnen 2 dagen in overleg met de ouders. Het middel schorsing is als zodanig niet in de WPO opgenomen. Voor het basisonderwijs geldt echter de volgende rechtsregel: wie tot het meerdere (lees: verwijdering van een leerling) bevoegd is, is ook bevoegd tot het mindere

(schorsing). In principe mag een leerling na een schorsing altijd terugkeren binnen de school. Het SWV kan door een schoolbestuur ingeschakeld worden voor advies wanneer na een schorsing geen alternatief gevonden wordt (aanzegging tot verwijdering).

Verwijdering

Een school mag een leerling in bepaalde gevallen verwijderen. Dit houdt in dat de leerling geen toegang meer heeft tot de school waar hij is ingeschreven. Redenen zijn bv:

- de school is niet in staat is om de benodigde extra ondersteuning voor de leerling te bieden;
- er is sprake van voortdurend storend (ernstig) agressief gedrag;
- er zijn ernstige conflicten waarbij mogelijk ook de ouders zijn betrokken.

Een voornemen tot verwijdering van een leerling ligt bij het bevoegd gezag van een school. Het bevoegd gezag moet altijd aangeven wat de reden is van de voorgenomen verwijdering en dit onmiddellijk te melden bij de leerplichtambtenaar; de LPA geeft daarop advies. Een verwijderingsprocedure wordt ook altijd gemeld bij het samenwerkingsverband. Verder is het bevoegd gezag verplicht om ouders en de docent / groepsleerkracht te horen voordat een definitief verwijderingsbesluit genomen kan worden. Een bestuur mag een leerling pas definitief verwijderen als er een andere school is gevonden (geldt voor PO, VO en (V)SO) of als de school aantoonbaar gedurende acht weken zonder succes heeft gezocht naar een andere school (geldt voor het MBO). Het bevoegd gezag is verplicht ouders / de wettelijk vertegenwoordigers erop te wijzen dat bezwaar kan worden gemaakt tegen de beslissing om de leerling te verwijderen. Dit bezwaar moet worden gedaan binnen zes weken nadat het besluit schriftelijk bekend is gemaakt. Het bezwaar dient schriftelijk te worden gedaan bij het bevoegd gezag van de school. Tijdens de bezwaarprocedure hoeft de school de leerling niet toe te laten. Ouders kunnen hiertegen procederen. Of een leerling van een school mag worden verwijderd, moet per geval worden beoordeeld. De rechter heeft hierbij het laatste woord. Tijdens een procedure van schorsing en verwijdering blijft de zorgplicht onverkort van toepassing.

Varia Wet Maatwerk

De Variawet Passend Onderwijs is (sinds augustus 2018) van kracht. De Variawet Passend Onderwijs is bedoeld voor leerlingen die tijdelijk geen volledig onderwijs kunnen volgen op reguliere PO- en VO-scholen. Deze wet stelt dat leerlingen, die tijdelijk geen of onvolledig onderwijs volgen, geen vrijstelling van (algehele) leerplicht meer hoeven te krijgen. Daarmee is het vanaf 1 augustus 2018 mogelijk om leerlingen maatwerk in onderwijstijd te kunnen aanbieden. Bijvoorbeeld door via deeltijdonderwijs (onderwijszorgarrangementen) toe te werken naar het volgen van volledige onderwijstijd. De scholen blijven wel zelf verantwoordelijk voor het onderwijs en het ontwikkelprogramma en bieden dit in overleg met de ouders/verzorgers aan. School en ouders doen hiervan een melding bij de onderwijsinspectie.